

S. Sayısı: 116

Devlet Demiryolları İşletme Genel Müdürlüğü 1945 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi ile Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1945 Bütçe yılı Kesinhesabı hakkında Kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (1/125, 3/129)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1945 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi (3/129)

T. C.

Sayıştay Başkanlığı
Sayı : 320403-134

16 . I . 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1945 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin ilişik olarak sunulduğunu en derin saygılarımla arz eyerim.

Sayıştay Başkanı
S. Oran

Uygunluk Bildirimi

Anayasa ve Muhasebei Umumiye Kanunu hükümlerine uyularak Ulaştırma Bakanlığından Sayıştaya gönderilen Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1945 Mali yılı Kesinhesabı ve Bilânçosu Sayıştayca incelenip yargılanmış olan muhasip idare hesabıyla karşılaştırılmış, Kesinhesapta ve Bilânço ile kâr ve zarar hesaplarında gösterilen rakamların kabule şayan bulunmuş olduğunu arz ederiz.

16 . I . 1951

Sayıştay Başkanı
Seyfi Oran

D. 1. Başkanı
Faik Eke

D. 2. Başkanı
Y. Ziya Aslan

D. 3. Başkanı
Refik Bakuy

D. 4. Başkanı
M. Ali Apak

Üye
M. Menemencioglu

Üye
M. İhsan Erenli

Üye
Nazmi Başak

Üye
Fahri Özbudun

Üye
A. Ali Hemen

Üye
Ali Ragıp Ögel

Üye
A. K. Arıçay

Üye
Fikret Aktulga

Üye
A. Talât Dengel

Üye
Faruk Işık

Üye
Fuat Beşkardeş

Üye
A. Rahim Savcı

Savcı
Enver Arkun

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1945 Bütçe yılı Kesinhesabı hakkında
Kanun tasarısı (1/125)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 71/882, 6/2399

23 Ağustos 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1945 yılı Kesinhesabı hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 31 . VII . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısı ilişkileriyle birlikte sunulmuştur.

Başbakan

R. Peker

GEREKÇE

Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei Umumiyesinin teşkilât ve vazafine dair olan 1042 sayılı Kanunun değiştirilmesi hakkındaki 1483 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince bu İdarenin hazırlaması gereken 1945 Bütçe yılı Kesinhesabı, inşaat dairesinin 1818 sayılı Kanunla Bayındırlık Bakanlığına bağlanması dolayısıyla yalnız işletme hesabını ihtiva etmekte bulunmuş ve aşağıdaki bölümlerden tereküp etmiştir.

1. Kesinhesap Kanun tasarısı
2. Ödenek cetveliyle gider kesinhesap cetveli (A) cetveli
3. Gelir kesinhesap cetveli (B) cetveli
4. İdari nakliyat hesabı
5. İşletme hesabı («A» Devlet Demiryolları «B» Bağdat Demiryolu)
6. Kâr ve Zarar hesabı
7. Bilânço ve sermayenin bir senelik artışını gösterir beyan cetveli
- 1) 1945 Bütçe yılı giderler (74 357 462) lira (56) kuruşa baliğ olmuştur. Bu giderlerin
- a) (73 342 039) lira (72) kuruşu 1945 yılı Bütçesine konulan (78 036 360) liraya karşılık;
- b) (120 000) lirası eski seneler mahsubatı olarak;
- c) (895 422) lira (84) kuruşu Bütçe Kanununun 6 nci maddesi uyarınca harcanmıştır.

Gider Bütçesinin :

- a) 10 ncu yükleme ve boşaltma ücret ve giderleri bölümünün (2 000 000) lira ödeneğine karşılık (295 702) lira (51) kuruş fazlasıyla (2 295 702) lira (51) kuruş;
- b) 13 ncü bölümün 1 nci gelir getiren mülklerin resim ve vergileri maddesinin (7 000) lira denegine karşı (1 965) lira (07) kuruş fazlasıyla (8 965) lira (07) kuruş;
- c) Aynı bölümün 3 ncü geri verilecek paralar ve kesenek maddesinin, (10 000) lira ödeneğine karşı (586 692) lira (04) kuruş fazlasıyla, (596 692) lira (04) kuruş;
- d) 19 ncu mahkeme giderleri, harçları ve serbest avukat ücretleri bölümünün (30 000) lira ödeneğine mukabil (11 063) lira (22) kuruş fazlasıyla, (41 063) lira (22) kuruş harcanmıştır. Fazla harcamalar Bütçe Kanununun 6 nci maddesine dayanmaktadır.

2. Trabzon - İran hudut transit yolu otobüs ve kamyon işletmesinden :

Geliri	166 428 27 Lira
Gideri	137 910 58 »

Gelir fazlası 28 517 69 liradır.

3. Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1945 yılı gider tediyeleri (74 357 462) lira (56) kuruş ve geliri (77 601 521) lira (88) kuruştur. Bu rakamlara göre yedi aydan ibaret olan 945 Bütçe yılı gelir fazlası (3 244 059) lira (32) kuruştur.

4. İşletme emsali :

	Gider		Gelir		Emsal	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
İşletme	71 876 189	49	77 601 521	88	92	62
Satınalma taksitleri	2 481 273	07				
	<u>74 357 462</u>	<u>56</u>	<u>77 601 521</u>	<u>88</u>	<u>95</u>	<u>81</u>

Sayıştay Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sayıştay Komisyonu

Esas No. 1/125, 3/129

Karar No. 17

27 . II . 1951

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1945 yılı Kesinhesabı hakkında Başbakanlığın 23 . VIII . 1947 gün ve 71 - 882/6 - 2399 sayılı yazısıyla teklif olunan Kanun tasarısı Sayıştay'ın Yugunluk Bildirimiyle birlikte ve Sayıştay Başkanetçisi Talât Akgün ve Devlet Demiryolları Genel Müdürü İrfan Kuraner ve Muhasebat Dairesi Başkanvekili Alâettin Tanju hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Kesinhesapta yazılı ödenekler, giderler ve gelirlerin ve İdarenin bilançosuyle kâr ve zarar hesabının Yugunluk Bildiriminde yazılı miktarlara uygun olduğu anlaşılımsı ve düzenlenen kanun

tasarısı Kamutayın yüksek tasvibne arzedilmek üzere sunulmuştur.

Sayıştay Ko. Baş.	Sözcü	Kâtip
Siird	İsparta	Mardin
Ş. Türkdöğän	S. Bilgiç	A. Bayar
Çorum	Malatya	Muş
Ş. Gürses	M. Kulu	H. Dayı
		İmzada bulunamadı
Rize	Samsun	Siird
Z. R. Sporel	H. Alişan	C. Yardım
İmzada bulunamadı		
Tekirdağ		Tokad
H. Bingöl		H. Koyuturk

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1945 Bütçe yılı Kesinhesap Kanunu tasarısı

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1945 Bütçe yılı giderleri bağlı (A) cetvelinde gösterildiği üzere (74 357 462) lira (56) kuruştur.

MADDE 2. — Adı geçen Genel Müdürlüğün aynı yıl gelirleri bağlı (B) cetvelinde gösterildiği üzere (77 601 521) lira (88) kuruştur.

MADDE 3. — Genel Müdürlüğün bu kanuna bağlı 1945 Bütçe yılı bilânço ve kâr ve zarar hesabı onanmıştır.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan

R. Peker

Devlet Bakanı

A. Renda

Millî Savunma Bakanı

C. C. Toydemir

Dışişleri Bakanı

H. Saka

Millî Eğitim Bakanı

Reşat Ş. Sirer

Ekonomi Bakanı ve

Adalet B. V.

T. B. Balta

G. ve Tekel Bakanı

T. Coşkan

Ulaştırma Bakanı

Ş. Koçak

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

M. Ökmen

Adalet Bakanı

İçişleri Bakanı

Ş. Sökmensüer

Maliye Bakanı

H. N. Keşmir

Bayındırlık Bakanı

C. K. İncedayı

Sa. ve So. Y. Bakanı

Dr. B. Uz

Tarım Bakanı

F. Kurdoğlu

Ticaret Bakanı

A. İnan

Çalışma Bakanı

Dr. S. İrmak

SAYIŞTAY KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1945 Bütçe yılı Kesinhesap Kanunu tasarısı

MADDE 1 — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1945 yılı gideri ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği gibi 74 357 462 lira 56 kuruştur.

MADDE 2 — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1945 Bütçe yılı geliri ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği gibi 77 601 521 lira 88 kuruştur.

MADDE 3 — Ödenekten yılı içinle harcanmayan ve (A) işaretli cetvelinin ayrı bir sütununda gösterilen 4 694 320 lira 28 kuruş yok edilmiştir.

MADDE 4 — Adı geçen Genel Müdürlüğün 1945 yılı Bilânçosuyla kâr ve zarar hesabı onanmıştır.

MADDE 5 — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6 — Bu Kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

A - CETVELİ

B.	Ödenenin çeşidi	Ödenekler		Giderler		Yokedilecek Ödenekler	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	Ücret ve gündelikler	13 743	100	11 481	524 57	2 261	575 43
2	Emekli, dul ve yetim aylıkları	1 170		1 167	04	2	96
3	Çeşitli yardımlar	8 237	900	7 746	329 81	491	570 19
4	Tazminat, ödenek ve tâli ücretler	925	000	833	954 86	91	045 14
5	İkramiyeler	290	001	285	683	4	318 —
6	Çeşitli giderler	315	750	256	900 85	58	849 15
7	Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri	60	000	49	119 43	10	880 57
8	Yolluklar	363	200	298	823 49	64	376 51
9	İşletme, bakım ve yenileme giderleri	39 150	998	39 013	668 38	137	329 62
10	Yükleme ve boşaltma ücret ve giderleri	2 295	702 51	2 295	702 51	—	—
11	Yeni yapılan ve servet çoğaltmaları	2 026	252	1 504	898 45	521	353 55
12	Yabancı demiryollarıyla olan münasebetlerden doğan giderler.	1 014	001	546	414 46	467	586 54
13	Her türlü vergiler, maddi ödevler ve zarar ve ziyan tazminatı.	655	657 11	653	000 05	2	657 06
14	Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi giderleri.	202	000	137	910 58	64	089 42
15	Satılmalanan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve başka giderleri.	2 550	000	2 481	273 07	68	726 93
16	Kanunları gereğince girişilen yüklenmeler karşılıkları.	5 255	001	5 047	452 59	207	548 41
17	Yabancı uzmanlar ile yabancı memlekete gönderilecek öğrenci giderleri.	181	800	107	108 58	74	691 42
18	Öğretim giderleri	833	800	671	554 71	162	245 29
19	Mahkeme giderleri, harçları ve serbest avukat ücretleri.	41	063 22	41	063 22	—	—
20	Eski yıllar borçları	10	000	9	979 57	20	43
21	1715 sayılı Kanununun 8. maddesi gereğince Cumhuriyet Merkez Bankasına verilecek kâğıt para amortismanı karşılığı.	772	637 —	772	637 —	—	—
22	Demiryolları spor kurumlarına yardım	1	750	1	250	500	—
23	Demiryollar dergisine yardım	5	000	46	34	4	963 66
H.	Geçen ve eski seneler mahsubatı	120	000	120	000	0	—
Toplam		79 051 782	84	74 357 462	56	4 694 320	28

B - OETVELİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	Muhammenat Lira	Tahsilât Lira	K.
1		Demiryollar işletme gelirleri			
	1	Yolcu	24 700 000	25 603 885	93
	2	Bağaj	600 000	602 122	
	3	Mesajeri	425 000	412 987	58
	4	Seyrisefer	4 750 000	4 912 874	12
	5	Seyrihafif	41 000 000	37 322 737	10
	6	Muhtelif hasılat	2 400 000	2 689 555	86
2		Limanlar ve iskeleler gelirleri			
	1	Haydarpaşa Liman ve rıhtım gelirleri	1 800 000	1 584 347	90
	2	Derince Limanı gelirleri	113 000	88 794	97
	3	İskenderun Limanı gelirleri	220 000	502 852	79
	4	Mersin Limanı gelirleri	380 000	140 180	16
	5	Samsun Limanı gelirleri	240 000	340 741	30
	6	İskeleler gelirleri	280 000	293 520	85
3		Sağlık tevkifatı	515 000	455 274	10
4		Türlü hasılat			
	1	Kullanılmaz duruma giren vagon, lokomotif ve hurda demirler satışı	37 360	7 355	28
	2	Pansiyon gelirleri	1 750	7 826	37
	3	Sanat okulu gelirleri	52 500	103 951	83
	4	İdareye ilişkin binalardan alınacak kiralar	60 000	21 360	75
	5	Faiz ve akçe farkları	36 000	11 094	84
	6	Çeşitli hasılat	343 750	1 229 653	08
5		Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi gelirleri	77 000	166 428	27
H.		İngiliz kredisi	—	1 103 176	80
Toplam			78 036 360	77 601 521	88

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1945 Bütçe yılı Bilançosu

Aktif	Lira	Pasif	Lira
Sabit tesisat	542 558 318,87	Sermaye	635 027 571,78
Muharrik ve müteharrik edevat	75 895 266,62	İtfa sermayesi	73 858 160,50
Demirbaş	16 573 986,29	Tecdit sermayesi	34 972 839,58
Stok malzeme		Sigorta sermayesi	1 911 121,46
Mağazalar	30 344 114,98	Tediye senedatı	184 265 098,82
Mahrukat	1 391 464,88	Kredi ve istikrazlar	13 630 798,05
Ecza metharı	600 520 ,49	Muhtelif alacaklılar	16 393 626,18
İaşe	101 528,11		
Yol atelyesi	163 027,56		
Cer atelyesi	1 978 199,94		
Elektrik santrali	12 206,44		
Motör atelyesi	29 750,01		
Travers fabrikası	482 371,55		
Basımevi	448 754,05		
Dikimevi	691 635,65		
Elbise	5 970 ,70		
	36 250 544,36		
Yapılmakta olan işler:			
Yol atelyesi	369 889,75		
Cer atelyesi	849 777,49		
Elektrik santrali	31 713,29		
Motör atelyesi	55 059,90		
Travers fabrikası	37 590,11		
Basımevi	27 267,66		
Dikimevi	38 544,64		
Elbise	1 643,26	1 401 486,10	
Mevcutat:			
Veznedar	1 687 477,12		
Bankalar	229 564,24		
Menkul kıymetler	410 068,—		
Kıymetli evrak	3 741,30	2 330 850,66	
İştiraklerimiz		34 306,76	
Bütçeden ödenecek vâdeli borçlar		5 148 687,95	
Hazine		182 211 687,61	
Muhtelif borçlar		34 922 313,88	
Kâr ve zarar		62 731 587,27	
	960 059 216,37		960 059 216,37

1945 Bütçe yılı kâr ve zarar hesabı

Borg	Lira	K.	Alacak	Lira	K.
İşletme gideri	66 625 167	31	İşletme geliri	74 199 685	71
Satınalma taksitleri	2 481 273	07	Muhtelif	2 448 481	95
İtfa sermayesi	4 133 588	98	1946 yılına müdevver zarar	62 731 587	27
Tecdit sermayesi	2 703 775	93			
Muhtelif	408 258	41			
1944 yılından müdevver zarar	63 027 691	23			
	139 379 754	93		139 379 754	93